

Sygn. akt III A Ua 698/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Szyburska-Walczak
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.)
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku W. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

przy udziale zainteresowanych: Spółki z o.o. Przedsiębiorstwa (...) (...) z siedzibą we W., M. Ś., G. S.

o odpowiedzialność członka zarządu za zaległości spółki

na skutek apelacji W. B.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 8 lutego 2012 r. sygn. akt VIII U 292/11

I. oddala apelację,

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 2.700,- złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 8 lutego 2012 r., po rozpoznaniu sprawy z odwołania W. B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. o ustalenie odpowiedzialności wnioskodawcy, jako członka zarządu za zaległości Spółki z o.o. (...) z tytułu składek, oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji strony pozwanej.

Powyższe orzeczenie oparte zostało o następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 30 grudnia 2010 r. strona pozwana orzekła o odpowiedzialności wnioskodawcy, jako członka zarządu za zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 146.430,30 zł, na którą składała się: kwota główna - 96.618,70 zł, odsetki w wysokości - 45.550,- zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie - 4.261,60 zł. W uzasadnieniu decyzji strona pozwana podniosła, że wnioskodawca pełnił funkcję Prezesa Spółki z o.o. G. - W. we W. i w okresie od listopada 2005 r. spółka nie odprowadzała obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Wnioskodawca odwołał się od wskazanej decyzji i zarzucił, że strona pozwana błędnie obciążyła go zaległościami z tytułu składek, albowiem wnioskodawca z dniem 30 stycznia 2008 r. złożył rezygnację ze stanowiska członka zarządu. Nadto podniósł, że zaległości za rok 2005 uległy 5-letniemu przedawnieniu, bowiem decyzję otrzymał w styczniu 2011 r.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana podniosła, że decyzją objęte są należności za okres od listopada 2005 r. do grudnia 2007 r., zatem zarzut podniesiony przez wnioskodawcę, że nie odpowiada za zaległości spółki nie jest zasadny, jak również nie jest zasadny zarzut przedawnienia. Strona pozwana podniosła nadto, że wnioskodawca nie wykazał, że egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, nie wskazał majątku spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie roszczeń oraz nie zgłosił we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości i nie wszczęto postępowania zapobiegającego upadłości, a nie zgłoszenie takiego wniosku nastąpiło bez jego winy.

Sąd postanowieniem z dnia 24 marca 2011 r. wezwał do udziału w sprawie, w charakterze zainteresowanych, Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. G. S. i M. Ś..

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego w toku, którego Sąd przesłuchał w charakterze świadków D. S., K. M., zainteresowanych i wnioskodawcę, ustalił także, że wnioskodawca został powołany na członka zarządu spółki Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. 11 sierpnia 2005 r. i pełnił tę funkcję do 1 lipca 2010 r.

Spółka już od początku roku 2005 miała problemy finansowe związane z brakiem zleceń na prace oraz nie wywiązywania się kontrahentów spółki z zawartych umów.

W okresie od listopada 2005 r. do grudnia 2007 r. spółka nie uiszczała obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i z tego tytułu powstały zaległości w wymienionych wyżej kwotach. Prowadzona przez organ rentowy egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna. Ponadto spółka nie została wyrejestrowana, nie prowadziła działalności gospodarczej pod wskazanym adresem także nie wskazała nowego adresu siedziby spółki stronie pozwanej ani nie dokonała zmian w tym zakresie w KRS-ie. Zajęcia rachunku spółki okazały się bezskuteczne, bowiem na jej rachunku nie było środków.

W trakcie postępowania przed Sądem I instancji, wnioskodawca zarzucił, że na konto strony pozwanej została wyegzekwowana kwota 52.000,- zł, która jego zdaniem nie została uwzględniona w zaległościach obciążających wnioskodawcę.

Sąd ustalił, że kwota ta została uwzględniona i o tyle zmniejszono należności spółki za okresy od czerwca do lipca 2006 r. i od września 2006 r. do listopada 2006 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy powołał się na przepisy ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, która w art.116 stanowi, że za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna.

Odpowiedzialni członkowie zarządu mogą uniknąć odpowiedzialności, jeżeli wykażą, że we właściwym czasie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości, albo wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości, a także, gdy nie zgłoszenie takich wniosków nastąpiło bez winy członka lub członków zarządu.

Odpowiedzialność ustaje także wówczas, gdy zostanie wskazany majątek spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie roszczeń podatkowych (składkowych) w znacznej mierze. Zgodnie z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych taką samą odpowiedzialność członkowie zarządu ponoszą za zobowiązania z tytułu nieopłaconych obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne.

Poza sporem jest, że wnioskodawca był Prezesem Spółki w okresie, z którym powstały zadłużenia objęte sporna decyzją.

Zdaniem Sądu, nie budzi także wątpliwości, że egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, a organ rentowy, który początkowo prowadził ją samodzielnie, a następnie przez Urząd Skarbowy, nie otrzymał należnych mu zaległości składkowych i wykorzystał wszystkie możliwe sposoby ich wyegzekwowania.

Wnioskodawca w celu uwolnienia się od odpowiedzialności nie wykazał przesłanek ekskulpujących wymienionych w punkcie 1 art. 116 Ordynacji podatkowej.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy majątek spółki nie przekraczał kwoty zadłużenia względem strony pozwanej, zaś wiarygodności spółki wobec kontrahentów nie są majątkiem spółki, którego wskazanie uwolniłoby wnioskodawcę od odpowiedzialności.

Nie jest również zasadny zarzut wnioskodawcy, że zobowiązania wobec organu rentowego uległy przedawnieniu za rok 2005, albowiem nie upłynął wymagany przepisami okres przedawnienia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł wnioskodawca.

Zaskarżył on wyrok w całości, zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 116 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa przez uznanie, że zostały spełnione i udowodnione przesłanki odpowiedzialności wnioskodawcy za składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, podczas gdy przesłanki te nie zostały ani spełnione, ani udowodnione.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia, co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania lub uchylenie wyroku w całości i ponowne jego rozpatrzenie. Zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania.

Wnioskodawca zarzucił, że Sąd błędnie ustalił, iż strona pozwana wykazała, że egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna.

Zdaniem apelującego, wydanie decyzji o odpowiedzialności wnioskodawcy po upływie dwóch lat od stwierdzenia, że egzekucja z majątku spółki jest bezskuteczna, nie jest dopuszczalne, albowiem upływ czasu ma kolosalne znaczenie dla prowadzonej działalności gospodarczej i dla ewentualnego zysku spółki. Wnioskodawca musi mieć prawo do wskazania majątku, a wydanie decyzji po upływie tak długiego okresu uniemożliwiło mu wykazania tej przesłanki. Zdaniem wnioskodawcy, spółka nadal prowadzi działalność gospodarczą, a zatem istnieje prawdopodobieństwo, że posiada majątek nabyty lub wytworzony. Zdaniem wnioskodawcy, postępowanie egzekucyjne nie było prawidłowe, bowiem ostatnia czynność, w której ustalono majątek spółki miała miejsce w marcu 2008 r.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie było ustalenie czy wnioskodawca W. B., który pełnił obowiązki Prezesa Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o., odpowiada za należności spółki wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a to za zaległości z tytułu nieopłaconych składek w okresie od listopada 2005 r. do grudnia 2007 r., na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 146.430,30 zł, na która składała się: kwota główna - 96.618,70 zł, odsetki w wysokości - 45.550,- zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie - 4.261,60 zł.

Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami art.116 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji, odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu nie wykazał, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe). Nadto członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy bądź wskazać mienie spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Zgodnie z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio między innymi art. 116, art. 117, art. 118 § 1 i 2 oraz art. 119 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Strona pozwana obciążając członka zarządu za istniejące zobowiązania musi wskazać osoby odpowiedzialne, wykazać istnienie tych zobowiązań, ich wysokość oraz fakt, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna. Natomiast na odpowiedzialnym członku spółdzielni ciąży obowiązek udowodnienia przesłanek zwalniających go od odpowiedzialności.

Słusznie Sąd I instancji uznał, że egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna i podnoszone w tym zakresie zarzuty apelacji nie są zasadne. Wnioskodawca nie wskazał także istnienia jakiegokolwiek mienia spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części. Zarzut, że wnioskodawca otrzymał decyzję po upływie dwóch lat od momentu, w którym zaprzestał pełnić obowiązki Prezesa Zarządu Spółki nie ma istotnego znaczenia. Wnioskodawca wiedział o istniejących zobowiązaniach i jeżeli chciałby uwolnić się od odpowiedzialności powinien we właściwym czasie zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęć postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe). Nie odpowiadałby również, jeżeli wykazałby, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy. Poza sporem jest, że wnioskodawca nie wykonał żadnych z tych czynności, a także nie wskazał mienia spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości spółki wobec strony pozwanej w znacznej części.

Wnioskodawca w apelacji nie zgłaszał zarzutu przedawnienia, jednakże należy podnieść, że do należności wynikających z art. 116 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z treścią art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stosuje się odpowiednio art. 118 § 1 i 2 ustawy podatkowej. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat. Zaś przepisy art.70 § 2 pkt 1, § 3 i 4 stosuje się odpowiednio. Przepis ten stanowi, że zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Zatem zobowiązania osób trzecich wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wynikające z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przedawniają się po 5 latach licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności składek. Nie ma tutaj zastosowania przepis 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe rozważania na względzie Sąd Apelacyjny uznał, że wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy i w związku z tym na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację.